

**CONVENȚIA PRIVIND OBIECTIVELE ȘI NORMELE DE
BAZĂ ALE POLITICII SOCIALE**

Nr.117 din 22.06.62

* * *

Publicată în ediția oficială
"Tratate internaționale", 1999, volumul 10, pag.58

Conferința generală a Organizației Internaționale a Muncii, convocată la Geneva de Consiliul de administrație al Biroului Internațional al Muncii și care s-a întrunit aici la 6 iunie 1962 în cea de-a patruzeci și șasea sesiune a sa, după ce a hotărât să adopte diferite propuneri privind revizuirea Convenției asupra politicii sociale (teritorii nemetropolitane), 1947, problemă care constituie cel de-al zecelea punct al ordinii de zi a sesiunii, mai ales în scopul de a permite statelor independente să o aplice și să o ratifice în continuare, considerînd că aceste propuneri ar trebui să ia forma unei convenții internaționale, considerînd că dezvoltarea economică trebuie să servească drept bază a progresului social, considerînd că ar trebui să fie făcute toate eforturile pe plan internațional, regional sau național pentru a se asigura o asistență financiară și tehnică care să ocrotească interesele populațiilor, considerînd că, atunci cînd este cazul, trebuie luate măsuri internaționale, regionale sau naționale în vederea stabilirii unor condiții comerciale care ar încuraja o producție cu randament ridicat și ar permite să se asigure un nivel de trai rezonabil, considerînd că ar trebui luate toate inițiativele posibile prin măsuri adecvate pe plan internațional, regional sau național pentru încurajarea îmbunătățirilor în domenii cum sunt igiena publică, locuințele, alimentația, învățămîntul public, bunăstarea copiilor, statutul femeilor, condițiile de muncă, remunerarea salariaților și a producătorilor independenți, protecția lucrătorilor migranți, securitatea socială, funcționarea serviciilor publice, precum și producția în general,

considerînd că ar trebui luate toate inițiativele posibile pentru interesele și asocierea efectivă a populației la elaborarea și aplicarea măsurilor de progres social,

adoptă, la 22 iunie 1962, convenția următoare, care se va numi Convenția asupra politicii sociale (obiective și norme de bază), 1962.

Partea I
Principii generale

Articolul 1

1. Orice politică trebuie să urmărească în primul rînd bunăstarea și dezvoltarea populației, precum și încurajarea aspirațiilor acesteia către progresul social.
2. În definirea oricărei politici de importanță generală va trebui să se țină seama de repercusiunile acestei politici asupra bunăstării populației.

Partea a II-a
Îmbunătățirea nivelului de trai

Articolul 2

Îmbunătățirea nivelului de trai va fi considerată ca obiectivul principal al planurilor de dezvoltare economică.

Articolul 3

1. La elaborarea planurilor de dezvoltare economică se vor lua toate măsurile practice și posibile pentru a pune în concordanță această dezvoltare cu evoluția în bune condiții a colectivităților interesate.

2. Se va urmări, în mod special, să se evite dislocarea vieții familiale și a oricărei celule sociale tradiționale, mai ales prin:

- a) studierea atentă a cauzelor și efectelor mișcărilor migratorii și eventuala adoptare de măsuri corespunzătoare;
- b) încurajarea urbanizării în regiunile în care necesitățile economice antrenează o concentrare a populației;
- c) prevenirea și eliminarea aglomerării în zonele urbane;
- d) îmbunătățirea condițiilor de viață în regiunile în care există forță de muncă suficientă.

Articolul 4

Următoarele măsuri vor figura printre cele pe care autoritățile competente vor trebui să le ia în considerare în vederea creșterii capacității de producție și îmbunătățirii nivelului de trai al producătorilor agricoli:

- a) eliminarea, cât mai mult posibil, a cauzelor care determină contractarea de datorii în mod obișnuit;
- b) controlarea cesiunilor de terenuri cultivabile persoanelor care nu sunt cultivatori, cu scopul că această cesiune să se facă pe cât posibil numai în interesul țării;
- c) controlarea, prin aplicarea unei legislații corespunzătoare, a proprietății și a folosirii pământului, precum și a altor resurse naturale, pentru a se asigura că acestea sunt cât mai bine folosite în interesul populației țării, ținându-se seama de drepturile tradiționale;
- d) controlarea condițiilor de concentrare a pământului pentru cultivare a condițiilor de muncă, în scopul de a se asigura fermierilor și lucrătorilor agricoli cel mai ridicat nivel de trai posibil și o parte echitabilă din avantajele care pot rezulta din îmbunătățirea randamentului său a prețurilor;
- e) reducerea costurilor de producție și de distribuție prin toate mijloacele posibile, în special prin înființarea, favorizarea și ajutorarea cooperativelor de producători și de consumatori.

Articolul 5

1. Se vor lua măsuri pentru a se asigura producătorilor independenți și salariaților condiții de viață care să le permită îmbunătățirea nivelului lor de trai prin eforturi proprii și care să le garanteze menținerea unui nivel minim de trai stabilit pe baza anchetelor oficiale asupra condițiilor de viață, efectuate de acord cu organizațiile reprezentative ale acelor care angajează și ale lucrătorilor.

2. La stabilirea nivelului minim de trai va trebui să se țină seama de nevoile familiale esențiale ale lucrătorilor, inclusiv alimentația și valoarea ei nutritivă, locuința, îmbrăcăminte, îngrijirile medicale, educația.

Partea a III-a

Dispoziții referitoare la lucrătorii migranți

Articolul 6

Cînd împrejurările care sunt folosite în muncă lucrătorii cer ca ei

să locuiască în afara căminelor proprii, condițiile în care aceștia sunt folosiți vor trebui să țină seama de nevoile lor familiale normale.

Articolul 7

Atunci cînd într-o regiune se va face apel, în mod temporar, la resursele de forță de muncă ale unei alte regiuni, se vor lua măsuri pentru favorizarea transferului parțial de salarii și de economii ale lucrătorilor din regiunea unde sunt folosiți în muncă în regiunea de unde provin.

Articolul 8

1. Atunci cînd într-o regiune se va face apel la resursele de forță de muncă ale unei țări supuse unei administrații diferite, autoritățile competente ale țărilor interesate vor trebui, de fiecare dată cînd va fi necesar sau de dorit să o facă, să încheie acorduri pentru reglementarea problemelor de interes comun care s-ar putea pune prin aplicarea dispozițiilor prezentei convenții.

2. Aceste acorduri vor trebui să prevadă că lucrătorul migrant se va bucura de protecție și de avantaje care să nu fie inferioare celor de care beneficiază lucrătorii care locuiesc în regiunea în care sunt folosiți migranții.

3. Aceste acorduri vor trebui să prevadă înlesniri acordate lucrătorilor pentru a le permite să transfere către căminele lor o parte din salariile și economiile realizate.

Articolul 9

Atunci cînd lucrătorii și familiile lor se deplasează într-o regiune unde costul vieții este scăzut într-o regiune unde costul vieții este mai ridicat, trebuie să se țină seama de creșterea costului vieții pe care o antrenează această schimbare de reședință.

Partea a IV-a

Remunerarea lucrătorilor și probleme conexe

Articolul 10

1. Va trebui încurajată stabilirea nivelurilor, liber negociate, între sindicatele reprezentînd pe lucrătorii interesați, pe de o parte, și cei care angajează sau organizațiile celor care angajează, pe de altă parte.

2. Atunci cînd nu există metode potrivite pentru stabilirea nivelurilor salariilor minime pe cale de acorduri colective, vor fi luate măsuri necesare pentru a permite stabilirea acestor niveluri prin consultare cu reprezentanții celor care angajează și ai lucrătorilor, printre care vor figura reprezentanți ai organizațiilor lor respective, dacă acestea există.

3. Se vor lua măsurile necesare pentru ca, pe de o parte, cei care angajează și lucrătorii interesați să aibă cunoștință de nivelurile salariilor minime în vigoare, iar pe de altă parte, salariile efective plătite să nu fie inferioare nivelurilor minime aplicabile.

4. Orice lucrător căruia i se aplică nivelul salariului minim și care după intrarea acestuia în vigoare a primit salarii inferioare acestui nivel trebuie să aibă dreptul să recupereze pe cale judiciară sau pe alte căi autorizate de lege suma ce i se datorează, într-un termen care va putea fi fixat de legislație.

Articolul 11

1. Se vor lua măsurile necesare pentru a se asigura că toate

- salariile câștigate sunt legal plățile, iar cei care angajează vor fi obligați să țină registre care să specifice plățile salariilor, să elibereze lucrătorilor dovezi cu privire la plata salariilor lor și să ia alte măsuri pentru înlesnirea controlului necesar.
2. Salariile vor fi plătite, de regulă, în monedă avînd curs legal.
 3. Salariile vor fi plătite, de regulă, direct lucrătorului.
 4. Va fi interzisă înlocuirea parțială sau totală a salariilor datorate lucrătorilor pentru munca pe care au prestat-o prin alcool sau băuturi alcoolice.
 5. Plata salariilor nu va putea să fie făcută în localuri în care se consumă băuturi sau în magazine, excepție făcînd numai lucrătorii care lucrează în astfel de unități.
 6. Salariile vor fi plătite cu regularitate la intervale care să permită reducerea posibilității de contractare de datorii în rîndul salariaților, afară de cazul cînd există un obicei local contrar, iar autoritatea competentă se va convinge de dorința lucrătorilor de a se menține acest obicei.
 7. Dacă hrana, locuința, îmbrăcămintea și alte furnituri și servicii esențiale constituie un element al remunerării, autoritatea competentă va lua toate măsurile practice și posibile pentru a se asigura că ele sunt corespunzătoare și că valoarea lor în bani a fost calculată exact.
 8. Se vor lua toate măsurile practice și posibile în scopul:
 - a) de a-i informa pe lucrători asupra drepturilor pe care le au în materie de salarizare;
 - b) de a împiedica orice reținere neautorizată din salarii;
 - c) de a limita sumele reținute cu titlu de furnituri și servicii, care constituie un element al remunerării, la justa valoare în bani a acestor furnituri și servicii.

Articolul 12

1. Nivelul maxim și modul de stabilire a avansurilor din salarii vor fi reglementate de către autoritatea competentă.
2. Autoritatea competentă va limita nivelul avansurilor care pot fi acordate unui lucrător pentru a-l determina să accepte o ocupație, iar nivelul autorizat va fi indicat în mod clar lucrătorului.
3. Orice avans acordat peste nivelul stabilit de către autoritatea competentă va fi în mod legal nerestituibil și nu va putea să fie recuperat prin compensare asupra plăților datorate lucrătorilor la o dată ulterioară.

Articolul 13

1. În rîndul salariaților și producătorilor independenți vor fi încurajate formele de economii rezultate dintr-un act spontan al celui care economisește.
2. Se vor lua toate măsurile practice și posibile în vederea protejării salariaților și a producătorilor independenți contra cametei, în special prin măsuri urmărind reducerea dobînzilor asupra împrumuturilor, prin controlul operațiunilor de acordare a fondurilor bănești de către cei care le finanțează și prin încurajarea sistemelor de împrumuturi în scopuri determinate cu ajutorul organizațiilor cooperatiste de credit sau cu ajutorul instituțiilor plasate sub controlul autorității competente.

Articolul 14

1. Scopul politicii îl va constitui abolirea tuturor formelor de discriminare a lucrătorilor din motive de rasă, culoare, sex, convingeri, asociație tribală sau afiliere la uniune comercială în următoarele privințe:
 - a) legislație și contracte de dreptul muncii care asigură tratament

- economic echitabil tuturor celor care au domiciliul legal sau lucreaza în țară;
- b) acces la angajare în muncă în sectorul public sau privat;
 - c) condiții de angajare în muncă și promovare;
 - d) posibilități de instruire profesională;
 - e) condiții de muncă;
 - f) măsuri de asigurare a sănătății, securității și bunăstării;
 - g) disciplină;
 - h) participarea la negocierea contractelor colective de muncă;
 - i) impozite pe salariu fixate în conformitate cu principiul remunerării identice pentru munca identică pentru aceeași activitate la aceeași întreprindere.
2. Vor fi luate toate măsurile susceptibile de realizare prin incasarea impozitelor aplicate pentru lucrătorii remunerați inferior, pentru a diminua orice diferență existentă în ceea ce privește impozitele pe salariu din cauza discriminării din motive de rasă, culoare, sex, convingeri, asociație tribală sau afiliere la uniune comercială.
3. Lucrătorilor dintr-un stat angajați în muncă în alt stat li se acordă suplimentar la salariile lor, alocații pecuniare sau de orice alt tip pentru a acoperi orice cheltuieli rezonabile, personale sau ale familiei, cauzate de angajarea în muncă departe de casă.
4. Dispozițiile anterioare ale prezentului articol nu vor aduce atingere măsurilor pe care autoritatea competentă le consideră necesare sau dezirabile pentru ocrotirea maternității și pentru asigurarea sănătății, securității și bunăstării femeilor lucrătoare.

Partea V
Educație și instruire

Articolul 15

1. Vor fi introduse dispoziții potrivite în măsura maximum posibilă în condiții locale pentru dezvoltarea progresivă a sistemelor generale de educație, instruire profesională și învățatură, luând în considerare pregătirea eficientă pentru profesii utile a copiilor de ambele sexe.
2. Legile și reglementările naționale vor fixa vârsta de absolvire a școlii, precum și condițiile de angajare în muncă.
3. Pentru ca copiii să poată beneficia de înlesnirile existente în domeniul educației și pentru ca extinderea acestora să nu fie împiedicată de cererea forței de muncă a copiilor care nu au atins vârsta de absolvire a școlii va fi interzisă în timpul orelor când școlile funcționează în zonele unde înlesnirile cu caracter educațional vor fi acordate la o scară adecvată pentru majoritatea copiilor de vârstă școlară.

Articolul 16

1. Pentru a asigura o productivitate înaltă prin dezvoltarea activității calificate în cazurile potrivite va fi organizată instruire în ceea ce privește tehnicile noi de producție.
2. Această instruire va fi organizată cu sau sub supravegherea autorităților competente fiind consultate organizațiile de patroni și lucrători ale țării de origine a persoanei instruite sau ale țării de instruire.

Partea VI
Dispoziții finale

Articolul 17

Ratificarea oficială a prezentei Convenții va fi comunicată pentru

înregistrare Directorului general al Biroului Internațional al Muncii.

Articolul 18

1. Prezenta Convenție va angaja numai acele State membre ale Organizației Internaționale a Muncii ale căror ratificări au fost înregistrate la Directorul general.
2. Aceasta va intra în vigoare pentru orice alt Stat membru la douăsprezece luni de la data când ratificarea a două State membre a fost înregistrată la Directorul general.
3. Drept urmare, prezenta Convenție va intra în vigoare pentru orice alt Stat membru la douăsprezece luni de la data înregistrării ratificării sale.

Articolul 19

Intrarea în vigoare a prezentei Convenții nu va implica denunțarea ipso jure a Convenției cu privire la Politica Socială (Teritoriul non-metropolitan), 1947, de către orice Stat membru pentru care respectiva Convenție rămîne în vigoare, așa cum nici nu va anula posibilitatea ratificării ulterioare a respectivei Convenții.

Articolul 20

1. Statul Membru care a ratificat prezenta Convenție o poate denunța după expirarea a zece ani de la data la care Convenția a intrat în vigoare pentru prima dată printr-un act comunicat pentru înregistrare Directorului General al Biroului Internațional al Muncii. Această denunțare nu va intra în vigoare decît după un an de la data înregistrării sale.
2. Fiecare Stat Membru care a ratificat prezenta Convenție și care, în termen de un an de la data expirării termenului de zece ani menționat în paragraful precedent, nu-și exercită dreptul de a denunța stipulat în prezentul articol, va fi obligat pentru o nouă perioadă de zece ani și după aceea poate denunța prezenta Convenție la expirarea fiecărui termen de zece ani în condițiile prevăzute de prezentul articol.

Articolul 21

1. Directorul general al Biroului Internațional al Muncii va notifica tuturor Statelor membre ale Organizației Internaționale a Muncii despre înregistrarea tuturor ratificărilor și denunțurilor comunicate acestuia de către Statele membre ale Organizației.
2. Notificînd Statelor membre ale Organizației înregistrările celei de-a doua ratificări comunicate acestuia, Directorul General va atrage atenția Statelor membre ale Organizației asupra datei la care Convenția va intra în vigoare.

Articolul 22

Directorul general al Biroului Internațional al Muncii va comunica Secretariatului general al Organizației Națiunilor Unite, în scopul înregistrării în conformitate cu art. 102 al Statutului Cartei Organizației Națiunilor Unite, informații detaliate cu privire la toate ratificările și actele de denunțare înregistrate de către acesta în conformitate cu dispozițiile articolelor precedente.

Articolul 23

La momentul considerat necesar Consiliul de Administrație al Biroului Internațional al Muncii va înainta Adunării Generale un raport vizînd aplicarea Convenției și va examina oportunitatea includerii în

ordinea de zi a Consiliului a problemei revizuirii acesteia în tot sau în parte.

Articolul 24

1. În cazul în care Adunarea va adopta o nouă Convenție de revizuire a prezentei Convenții în tot sau în parte, atunci, cu excepția cazului când Convenția dispune altfel:
 - a) ratificarea de către un Stat membru a noii Convenții de revizuire va implica ipso jure denunțarea imediată a prezentei Convenții, fără a se ține seama de dispozițiile art. 20 de mai sus, în cazul în care și atunci când noua Convenție de revizuire va intra în vigoare;
 - b) de la data când intră în vigoare noua Convenție de revizuire, prezenta Convenție va înceta să fie deschisă spre ratificare de către Statele membre.
2. Prezenta Convenție va rămâne în vigoare în orice caz în forma și conținutul actual pentru acele State membre care au ratificat Convenția de revizuire.

Articolul 25

Versiunile textului în limbile franceză și engleză au valoare egală.

Adoptată la Geneva la 22 iunie 1962